

Bojan Umek, igravec

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2010

Osnovna šola Hudinja

Bojan Umek, igralec

Šifra: VEDNO SEM SAM

KAZALO VSEBINE

I.	POVZETEK.....	5
II.	UVOD.....	7
III.	ŽIVLJENJEPIS.....	12
III.1.	OTROŠTVO.....	12
III.2.	MLADOST.....	16
III.3.	ŠTUDIJ.....	20
III.4.	SLUŽBOVANJE.....	22
IV.	NAGRADE IN PRIZNANJA.....	24
V.	RAZMIŠLJANJE O MINLJIVOSTI SVETA, ŽIVLJENJA IN PREDVSEM IGRALSKEGA POKLICA.....	26
VI.	PREGLED ODIGRANIH VLOG.....	28
VII.	DRUGI O BOJANU UMEK.....	38
VII.1.	PISNI VIR.....	38
VII.1.1.	Saša Pavček, igralka.....	38
VII.1.2.	Alja Predan, dramaturginja.....	39
VII.1.3.	Vinko Möderndorfer , režiser in pisatelj.....	41
VII.1.4.	Anica Kumer, igralka.....	43
VII.1.5.	Slavko Deržek, prof.....	44
VII.1.6.	mag. Tina Kosi.....	45
VII.1.7.	Milada Kaležič, igralka.....	48
VII.2.	USTNI VIR.....	49
VII.2.1.	Vesna Jevnikar, dramska in filmska igralka.....	49
VIII.	ZAKLJUČEK.....	51
IX.	LITERATURA IN VIRI.....	53

KAZALO FOTOGRAFIJ

Slika 1: Bojan Umek, igralec	6
Slika 2: Billy Flynn, Chicago (2001)	11
Slika 3: Vedno so mi bila všeč dekleta	12
Slika 4: Bil sem nežen otrok.....	13
Slika 5: Glasba me spremlja že celo življenje	14
Slika 6: Vodil sem prireditev v Donji Stubici	15
Slika 7: Vedno je bila igra - v maski sem se vedno dobro počutil.	16
Slika 8: Premiera Etienne, prizor iz II. dejanja	18
Slika 9: Plakat	19
Slika 10: Na odru s Sašo Pavček	20
Slika 11: Komedijant večera	23
Slika 12: Nagrajeni igralec iz predstave Stoli	24
Slika 13: Viktor v Bergmanovi Jesenski sonati (sezona 2009/10)	27
Slika 14: Mengele.....	42
Slika 15: Z Anico Kumer v predstavi Triko.....	43
Slika 16: S Tomažem Gubenškom v predstavi Pigmalion.....	50
Slika 17: David Čeh, Ana Pintar, Nataša Lipovčič, Bojan Umek in Nika Kocman	52

I. POVZETEK

Namen te raziskovalne naloge je predstaviti igralca Bojana Umeka, dolgoletnega člana SLG Celje. V decembru leta 2008 smo si v okviru šole ogledale predstavo Kajetana Koviča Maček Muri. Mačkona Čombeja je odigral prav omenjeni igralec, ki nas je z igro navdušil in postal oseba našega zanimanja. Izvedeti smo hotele, ali je bodoči igralec v otroštvu pokazal ali nakazoval talent, ali je kar naenkrat vzniknil, opravil sprejemni izpit na AGRFT in postal igralec. Prepričati smo se hotele, ali drži, da se umetnik rodi, obrtnik naredi. Je samo nadgradil in oplemenitil tisto, za kar ga je obdarila narava in je že prinesel na svet oziroma podedoval po svojem rodu?

Odigrati vlogo na odru po zamisli režiserja in dodati svoje videnje zahteva resen in ustvarjalen pristop. Hotele smo zvedeti, kako se pripravlja na dodeljeno vlogo in potem na predstavo.

Za igralcem Bojanom Umekom je že kar nekaj let uspešnega nastopanja na gledaliških odrih. S svojo igro razveseljuje ljudi, jih opozarja in tudi opominja. Tako opravlja kulturno poslanstvo.

Bi se še enkrat, če bi imel možnost izbire in bil mlad, podal na to pot?

Je to tista in taka osebnost, da je vzgled nam mladim, da bomo v sebi odkrivali nagnjenje in ljubezen do gledališča.

Vemo, da je kot igralec cenjen med poklicnimi kolegi in tudi med obiskovalci gledališča in tudi širše. Je med soigralci in znanci upoštevan, ga imajo radi, je že bil nagrajen in dobil priznanja?

Pravijo življenje je igra in igra je življenje. Zato bomo skušale ugotoviti in prikazati, kakšno je vendar igralčevo življenje, dosedanja pot igralca Bojana Umeka.

Slika 1: Bojan Umek, igralec

(Vir: zasebna zbirka)

II. UVOD

Igralec, igrati se. Prvo otrokovo delo, ko zadosti biološkim in čustvenim potrebam, je igra. V igri sprošča domišljijo, ji pusti poleteti, je ustvarjalen, si izmišljuje vse mogoče. Oponaša razne dogodke, ki so se mu zgodili, igra sam ali z vrstniki zgodbice, največkrat iz sveta pravljic pa tudi iz resničnega življenja. Z odraščanjem je časa za igro vse manj, saj je tu šola, pomoč doma, torej pravo delo. Čas otroštva in čas igre počasi izvenita. Vendar želja po igri v človeku tli, če že ne more sam igrati, vsaj rad gleda, kako drugi igrajo. Tu mislimo predvsem na gledališko igro, ne na športne igre, kjer je včasih gledalcev neprimerno več. Vendar so to igre, kjer je običajno nekdo zmagovalec, drugi pa to ni, kar je bolj mehka inačica rimskim gladiatorskim bojem in bolj v kratkotrajno zabavo gledalcem.

Človek v gledališki igri poleg zabave zahteva oziroma išče nekaj več, išče smisel, išče duhovno zadovoljstvo, preprosto potrebuje domišljijski svet, nekaj, kar bi se lahko zgodilo. Ve, da je prikazano na odru samo igra, da je samo izmišljotina ali zgolj osebni posnetek nekega dogodka, ki ga je ustvaril drug človek, dramatik. Pa vendar videno na odru vpliva na njegovo počutje na obnašanje, na govorico in mu da misliti, kakšen je lahko človek v vsej svoji razsežnosti. Kako se obnaša v slabem in v dobrem. Saj gledališče s svojo igro drži zrcalo družbi, človeškim krepostim in človeškim slabostim, kot je zapisal William Shakespeare. Človek rad gleda drugega, ki ima boljše lastnosti od njega, je pa tudi rad boljši kot nekdo drug.

Gledališče je ustanova, kjer prikazujejo zgage in nezgode, ki bi se lahko pripetile. Avtorji, dramatik, ki napišejo igro po naročilu ali pa iz osebne izpovedi, imajo namen ljudi zabavati, jih vzgajati, jih opominjati in spodbujati. Nekdo pa mora to zaigrati. To so redki poklicani, ki jim je dano zaigrati ne samo samega sebe, ampak tudi druge, ki v igri ustvarijo resnično osebo, se z njo poistovetijo in znajo imitirati. To so ljudje, ki jim je igra življenjska potreba in umetniški užitek. To so gledališki igralci. Igralcu mora biti v zibelko položena nadarjenost za igro, umetnost igre se ne da naučiti, lahko jo samo izpopolni in obogati z izkušnjami. Biti mora ustvarjalen, da zna izvesti režiserjeva navodila in doda svoje videnje vloge.

Po mačku Čombetu smo hotele videti igralca Bojana Umeka tudi v drugačnih vlogah. Zato smo si ga ogledale v igri Triko in Samica človeške vrste.

Pod masko je igralec lahko povsem drugačen od vsakdanjega izgleda, zato se morda na odru počuti bolj svobodnega.

Bojan Umek nas je s svojo igro presenetil in povsem očaral, še posebej, ko smo se po predstavi zadržale z njim na odru s soigralcem v prijetnem klepetu. Spoznale smo, da igra ni samo igra, ampak je tudi presneto resna stvar, ker je treba gledalce prepričati o resničnosti in logičnosti v bistvu neresničnosti. Če gledalci verjamejo igri igralca, ga nagradijo z aplavzom, kar je igralcu največja in najlepša nagrada. Kadar pa aplavza ni ali je mlačen, pomeni, da je igra slaba, slabo izvedena ali pa je delo tako dobro, da mu gledalci niso kos.

Torej, izbrale smo Bojana Umeka, stalnega in nepogrešljivega člana SLG Celje, ga spoznale z mnogih zornih kotov in z njegovo privolitvijo zbrale vse v raziskovalni nalogi, ki nosi naslov Osebnost mojega kraja, igralec Bojan Umek.

BOJAN UMEK INTERVJU

1. Kdaj ste začutili, da bi postali igralec?

Pravzaprav ne vem, kdaj sem začutil željo ali pa mogoče potrebo po tem, da bi postal igralec. Mislim, da je to že kar naseljeno ali pa vrojeno v človeku samemu. Nekateri prinesejo na svet željo po ukvarjanju z glasbo, nekateri nosijo v sebi zanimanje za tuje jezike, druge spet zanima poklic zdravnika, pilota, ekonomista, profesorja ... V meni je bila očitno že od nekdaj želja po igranju. Najbrž sem tudi jaz prišel s to željo na svet. Od nekdaj sem rad igral. Ko smo bili majhni, smo se vsi igrali zdravnike in paciente. To igro bi lahko ponovil nešteto krat. Seveda sem se vedno najbolje počutil v vlogi zdravnika. Še posebej, če je bila kakšna moja majhna prijateljica večkrat pripravljena sodelovati v vlogi pacientke. Kasneje, neke v 3. razredu OŠ smo se morali vsi naučiti eno pesmico, ki pa se je ne spomnim. Tisti, ki jo bo povedal najbolje, bo lahko nastopil na občinski proslavi ob Dnevu žena. Nekdo je presodil, da sem jo povedal najbolje jaz in potem se je začelo. Takoj so me »dali« v gledališki krožek. Prva vloga je bila Nagajivček, mislim, da nastopi v predstavi Janko in Metka! In potem smo odigrali nekaj predstav in kar naenkrat sem dobival vloge v vseh osnovnošolskih igrah. In potem v gimnazijskih. In tako je postalo nekako povsem normalno in samo po sebi umevno, da sem poskusil na sprejemnih izpitih za AGRFT v Ljubljani. In kot je znano, mi je uspelo.

2. Kateri predmeti, učitelji in sošolci so vam ostali v spominu?

Na AGRFT v Ljubljani so me seveda najbolj pritegnili praktični predmeti, ki nekako izoblikujejo obrtniško vedenje o tem poklicu. To so: dramska igra, odrski govor, umetnost giba in tehnika diha in glasu. Ti predmeti so bili takrat selektivni, kar pomeni, da če si »pogrnil« na enem od teh predmetov, nisi mogel več nadaljevati študija na Akademiji. K sreči mene kaj takega ni doletelo. Seveda pa ne bi mogel reči, da me niso zanimali tudi ostali – teoretični predmeti: dramaturgija, zgodovina drame, zgodovina gledališča, psihologija. Pa potem v višjih letnikih sabljanje in akrobatika, stilni plesi, radijska igra. Predavali so nam seveda profesorji, ki so tudi sicer pustili velik pečat v slovenskem gledališču in kulturi nasploh. Seveda se vseh zelo dobro spomnim, a nekateri so pač naredili name kot študenta dramske igre še poseben pečat. Režiser Mile Korun, koreografinja Lojzka Žerdin in pa seveda moja kasnejša mentorja za dramsko igro in umetniško besedo, igralca Polde Bibič in Rudi Kosmač.

Med študenti imam seveda v najlepšem spominu sošolki Sašo Pavček in Dušanko Ristić. Prva je igralka SNG Drame v Ljubljani in tudi predava umetniško besedo na AGRFT, druga pa igra v SNG Nova Gorica. Pa še cel kup iz višjih in nižjih letnikov, s katerimi sem se rad družil in jih danes gledamo v gledališču ali v slovenskih filmih in nadaljevankah.

3. Ali ostanete po končani predstavi v stiku z igralci, ki igrajo z vami?

Igralci veliko časa preživimo skupaj. Na nek način je gledališče naš drugi dom. V gledališču se zaljubljam, poročamo, koga ubijemo, delamo samomore, pijemo, kadimo, se ločujemo, se imamo radi, se sovražimo... Vse to in še marsikaj počnemo igralci na odrskih deskah. In, ko smo v procesu nastajanja nove predstave, se tudi izven odrskih desk veliko družimo. Z nekaterimi stkemo še posebej trdne prijateljske vezi. V bistvu smo kot ena malo večja družina, katere člani se med seboj zelo dobro poznajo. Veliko se pogovarjamo med seboj in razglabljamo o posameznih likih, ki jih potem odigramo – ali bolje rečeno – živimo na odru.

Tudi jaz sem v 27-tih letih svojega odrskega življenja stkal veliko vezi z igralci, režiserji, dramaturgi, koreografi in ostalimi sodelavci, ki so se pojavljali pri nastajanju posameznih predstav. Preveč jih je, da bi jih našteval. Z vsemi se rad srečam, če je le priložnost. Po vsej Sloveniji so razkropljeni, kakšen pa tudi v tujini.

4. V katero vlogo se najlažje vživite (tisto, ki je podobna vam ali ne)?

To vprašanje je eno najtežjih. Velikokrat mi ga zastavijo. Pa pravega odgovora pravzaprav še danes ne vem. Vsak igralec pri tem, ko oživi nek lik, izhaja iz samega sebe. Vedno se vprašam, kako ta oseba, ki jo oživljam, reagira na posamezne situacije. Poskušam se čim bolj vživeti v njihovo psihologijo in intimo. Pa seveda tudi v njihovo fizično podobo. Podobnosti?

Na nek način sem malo podoben vsakemu liku, ki ga oživim. Včasih pravijo, da je kakšna vloga nekomu »na kožo pisana« - ker pomeni, da naj bi bila oseba iz neke igre zelo podobna igralcu, ki jo bo odigral. Pa to sploh ni res. Igralec mora v sebi poiskati tudi vse tiste strasti in karakterne značilnosti, ki jih sicer kot vsakdanja oseba ne troši po cesti oz. v vsakdanjem življenju.

Znati mora odigrati tudi morilca, če je treba. Pa seveda igralci nismo morilci. Ali pač? Kdo ve, kaj se skriva v nas? Včasih smo še sami nad sabo presenečeni, kako dobro odigramo kakšno osebo, za katero mislimo, da nima nič skupnega z nami. Seveda pa pri tem uporabimo vse svoje izkušnje, ki se naberejo skozi različne življenjske situacije, ki jih doživimo. Pa seveda vse tisto, kar smo slišali, prebrali ali se naučili o ljudeh, ki jih poosebljamo na odru.

5. Kaj je lažje igrati, komedijo ali tragedijo?

Obe zvrsti sta težki, pa tudi tiste vmes - recimo tragikomedije. Seveda igralci raje igramo v komedijah, ker jih ljudje raje gledajo. In nas potem več ljudi vidi. Komedije odigramo tudi sedemdesetkrat ali še večkrat. Kakšno resno igro pa včasih ponovimo samo desetkrat. Preprosto zato, ker se ljudje raje smeji kot pa jočejo. Ker imajo že sami v življenju toliko skrbi, da preprosto nočejo gledati resni iger. Mogoče tudi zato, ker morajo o resnih igrah še bolj aktivirati svoje možgane in razmišljati, kaj je pravzaprav avtor hotel v eni igri pokazati, povedati ...

Osebno imam obe zvrsti zelo rad. Ne bi se mogel odločiti. Lepo je v dvorani slišati smeh, gromke aplavze po komičnih situacijah v smešnih igrah. Lepo pa je tudi odigrati resno vlogo, ko naenkrat začutiš v dvorani, kako te z odprtimi očmi in usti poslušajo in gledajo in se včasih tudi poistovetijo z osebo, ki jo vidijo na odru.

6. Kakšni so vaši hobiji?

Moj največji hobi je gledališče. Hecno, ne? Ja, srečo imam, da zelo rad opravljam ta poklic. Z velikim veseljem in radostjo stojim večer za večerom na odru. Rad imam aplavz na koncu predstave. Rad imam, da se ljudje pogovarjajo o predstavah.

S tem hobijem, ki je hkrati tudi moj poklic, so vezani tudi vsi ostali. Ljubezen do narave, recimo. Vse tekste najraje premlevam in študijsko obdelam po gozdovih v okolici Celja. Pa ljubezen do glasbe, ki mi je prinesla velike vloge v Brechtovi Beraški operi (Mackie nož), v Fossovem Chicagu (Billy Flynn) in Kabaretu (Herr Schultz). Rad imam tudi živali. In skozi moje življenje se je sprehodilo kar nekaj hišnih ljubljencev. Najprej so to bili zajci, želve, ježi, kasneje pa predvsem muce in kakšen pes.

Slika 2: Billy Flynn, Chicago (2001)

III. ŽIVLJENJEPIS

III.1. OTROŠTVO

Rodil sem se 22. junija 1959. leta v Brežicah. Spominjam se, da je bil prekrasen prvi poletni dan, sonce je sijalo tisti dan, okoli desete ure zvečer pa so se na nebo vlile solze sreče, ko je mami Ani in očetu Rudiju privekal na svet njun prvi otrok. Moram reči, da seveda pri tem rojstvu nisem imel kaj dosti. Staršev si nisem izbral, predvsem pa zagotovo ne kraja rojstva. Moji starši so živeli na levem bregu Krškega. In ker je bila takrat pač najboljša porodnišnica v Brežicah, je mama šla pač roditi tja. Sprašujem se, kako je sploh prišla do Brežic, glede na to, da avtomobili niso tako pogosto vozili po takratnih makadamskih cestah. Glede na to, v kaj sem zrasel in kaj kasneje doživel, je gotovo šla s kočijo, ki me je že v njenem trebuhu dodobra "prerukala" in pripravila za dokaj razburkano življenje. Na kraj "zločina" - v Brežice - sem se čez nekaj let spet vrnil. Tam je bila najbližja gimnazija. Ja, pa še to o mojem rojstvu: baje sem prišel na svet kot lep, miren, prekrasen otrok. Imam občutek, da so me že v bolnišnici zamenjali, ali pa kje na poti domov.

Slika 3: Vedno so mi bila všeč dekleta

Otroštvo je bilo zelo zanimivo. Prvega avtomobila se spomnim, da so ga starši kupili, ko sem bil star pet let. Eno leto kasneje smo dobili televizijo. Takrat sem že seveda kar nekaj let znal voziti s kolesom. V paketu s televizijo sem dobil tudi sestro, ki mi je bila sprva zelo všeč, kasneje pa ne preveč. Ker ni bilo sprva televizije, da ne govorim, da ni bilo ne duha ne sluha o računalnikih, smo otroci veliko časa preživeli v naravi.

Predvsem smo se igrali indijance in kavboje, po vzoru knjig o Winnetouju, ki smo jih v otroštvu in mladosti prebirali.

Slika 4: Bil sem nežen otrok

Največja zanimivost iz mojega otroštva je ta, da sem se "vpisal" v vrtec. Ta je bil nekje na pol poti med hiše, kjer smo stanovali in med vrtovi, kjer so starši pridelovali nekaj zelenjave. Popoldan sem z mamo hodil na vrt in seveda preživljal čas z otroki v bližnjem peskovniku zraven vrtca. Bilo mi je tako všeč, da sem potem dopoldan, ko so bili starši v službi, stari mami, ki me je pazila, večkrat "pobegnil" v peskovnik. In potem sem lepega dne šel na popoldanski počitek z ostalimi otroki in tako sem bil "vpisan" v vrtec. Vzgojiteljice so mi potem nekega dne potisnile v roko plavo kuverto, v kateri so starše obvestili, da bi bilo lepo, če bi začeli plačevati za varstvo njihovega ljubega sinka. V osnovni šoli sem hodil na Videm, tako se je reklo predelu Krškega na levem bregu reke Save. Šola je bila majhna. Šele v šestem razredu sem začel hoditi v prekrasno - novo- osnovno šolo Jurija Dalmatina. Mislim, da sem bil vedno malce "nabrit" in nagajiv otrok. Tako ni čudno, da so učiteljice že kmalu odkrile moj dar za igro. V tretjem razredu sem pristal v dramskem krožku v šoli.

Moja prva vloga je bila seveda Nagajivček v prirejeni Grimmovi pravljici o Janku in Metki. Od takrat naprej sem bil "pečen" in zapečaten. Moj največji hobi in kasneje tudi poklic so postale odrske deske. Seveda sem nastopal na vsaki proslavi in takrat jih ni bilo malo. Leta 1973 sem nastopil tudi pred večtisočglavo množico v hali Tivoli v Ljubljani na prireditvi, posvečeni vietnamskim in indokitajskim otrokom. Prireditev se je imenovala Pomlad v svobodi. Istega leta sem v oktobru vodil velike proslave ob otvoritvi kipa Matiji Gubcu v Donji Stubici na Hrvaškem. Takrat so bile te proslave res megalomanske. Živeli smo še v Jugoslaviji in na raznih Zletih bratstva in enotnosti se je vedno zbralo nekaj tisoč pionirjev in mladincev iz cele Jugoslavije. Že v času OŠ sem hodil tudi v glasbeno šolo. Končal sem nižjo glasbeno šolo, ampak v vlogi pianista se pač nisem videl. Je pa glasba bila ves čas prisotna v našem domu. Oči je igral harmoniko, bil pa je tudi kapelnik godbe na pihala v Krškem. Pa tudi sicer je imel prijatelje iz vrst narodno-zabavne glasbe. Pa tudi svoj ansambel, danes bi rekli "band", je imel. Tako, da jaz nisem imel pevskih vaj samo na stranišču, ampak sem dostikrat nastopal pred družinskimi prijatelji. Pa tudi v pevskem zboru sem prepeval, dokler nisem lepega dne ugotovil, da sem edini fant med vsemi dekletmi v pevskem zboru. Seveda sem se pritiska samih deklet zbal in sem šel k zborovodkinji, češ, da jaz ne morem več peti, ker sem začel mutirati (spreminjal naj bi glas v puberteti). Skratka, svojo pevsko "kariero" sem nadaljeval dosti let kasneje na AGRFT v Ljubljana in kasneje v gledališki predstavah.

Slika 5: Glasba me spremlja že celo življenje

Zbor hrvaških in slovenskih pionirjev v Stubici

•Majhni smo.

Majhni smo po obsegu zemlje in po številu ljudi, toda veliki smo... Zakaj smo veliki? Veliki smo zato, ker smo tu, ker smo še vedno tu, čeprav so nas že nešteto krat obsodili na smrt. Vsaki obsodbi smo za las ušli in kakor da smo vedno znova vstali iz trpljenja in krvi, smo vstali močnejši in odločnejši in vedno bolj prepričani v naš prelepi danes.

S temi besedami je pričel slovenski pionir Umek Bojan iz Krškega veličastni zbor pionirjev v Donji Stubici 20. oktobra 1973. Sedem tisoč pionirjev se je s tem zborom poklonilo liku Matije Gubca in kmečkim upornikom, upodobljenem v veličastnem spomeniku. Srečanja hrvaških in slovenskih pionirjev so v njih poglobila bratsvo in enotnost, so poglobila jugoslovanstvo, ki je zaživelo že v NOB.

Slika 6: Vodil sem prireditev v Donji Stubici

III.2. MLADOST

Po končani OŠ ni bilo nobene dileme. Gimnazija. Kje je najbližja? V Brežicah. No, pa dajmo. S štirinajstimi leti sem postal "vozač". Do Brežic je približno 20 minut vožnje z vlakom, od postaje do gimnazije pa še približno 15 minut vožnje z "lokalcem" ali pol ure peš. "Peš" smo predvsem uporabljali, ko je bilo treba "prešpricati" kakšno prvo uro. Na vlaku smo seveda morali najprej pretrpeti krst. To pomeni, da so nas dijaki iz višjih letnikov tolkli z rokami po zadnji plati, po možnosti goli, razen, če se seveda kot dijak prvega letnika nisi kar prostovoljno javil, da si odpel par pesmic ali kaj podobnega in si bil bolj neboleče krščen.

Slika 7: Vedno je bila igra - v maski sem se vedno dobro počutil.

Že v osnovni šoli, pa seveda v srednji šoli sem veliko bral. Ne samo predpisanega domačega branja. Predvsem je bila naša mladost stripovsko obarvana. V Krškem je bila velika tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj. Tam se je zbiral tudi star časopisni papir iz cele Jugoslavije. Naši starši, ki so tam povečini delali, so nam nosili tone stripov o Alanu Fordu, Texu Vilerju in kaj vem še. Seveda pa sem bral tudi knjige. V času poletnih počitnic sem si na "ganku" (lesen balkon) hiše, kjer smo stanovali, z dekami naredil neke vrste šotor. In potem sem cele noči bral ob zmajevih baterijah. Čez dan ni bilo časa. Nogomet, glasbena šola, mimogrede še malo učenja, pa puberteta z največjo posledico: prve ljubezni. Če sem hotel kaj prebrati za lastno veselje, sem moral ponoči. Že v mladosti sem bil bolj ponočnjaške sorte, neke vrste nočni ptič, kar mi je kasneje prišlo zelo prav v mojem poklicu, ker so predstave za odrasle v glavnem zvečer. Kasneje, ko sem se vpisal na AGRFT, mi je Bojan Štih, takratni ravnatelj SNG Drame v Mariboru rekel: "Bojan, beri, beri, veliko beri, tega ti nihče ne more vzeti." Pa takrat smo imeli eno velikansko srečo: Ni bilo MOBITELOV. Nihče nas ni motil pri branju, pri nogometu, v ljubezni ... Danes pa vidim mlajše kolege igralce, ki bodo vsak čas začeli na odru med predstavo prebirati svoja privatna sporočila.

V gimnaziji sem se seveda takoj "vletel" spet v dramsko skupino. Moram reči, da sem bil že kar dodobra "zastrupljen" z odrom. Najbolj se spomnim Svetinove "Ukane", ko so iz SNG Drame Ljubljana gostovali v Domu Svobode v Krškem. Spomnim se igralcev Staneta Rozmana, Rudija Kosmača, Borisa Kralja ... Pa predvsem tega, da so se "nemški vojaki" s pravimi nemškimi ovčjaki sprehajali po dvorani. Vau- to je bilo doživetje.

Kot gimnazijci smo dosti hodili na predstave v Zagreb, ki je bil dosti bližji kot Ljubljana. Pa itak smo se vsi učili srbohrvaščino. Takrat so bili zelo popularni muzikli. Jalta, Jalta. Zgodba z zahodne strani. Gubec Beg, v katerem je igrala in pela nepozabna Josipa Lisac. Predvsem prof. glasbe v gimnaziji Jurica Grakalić nam je pričaral to zvrst umetnosti. Najbolj pa moram biti seveda hvaležen prof. slovenskega jezika Mariji Lelić, ki me je vpeljala v gimnazijsko "odrsko družino". Seveda spet ni bilo proslave, na kateri ne bi recitiral. Pa predvsem smo pod njeno režijsko taktirko "povohali" pravo gledališče.

V Gogoljevi Ženitvi sem igral Stjepana, Podkoljosinovega slugo. V naslednji predstavi, nekako ob slovesu od gimnazije, pa sem dobil že nosilno, glavno, oziroma naslovno vlogo. Igral sem Etienna v igri Jacquesa Devala: Etienne.

Slika 8: Premiera Etienne, prizor iz II. dejanja

(Bojan Umek - Etienne, Alenka Vogrinc - Vasja)

Mislim, da sem bil tokrat dokončno "zapečaten" za poklic dramskega igralca. K temu je seveda veliko pripomogel tudi sokrajan Slavko Cerjak, žal že pokojni, ki je tokrat že gulil odrske deske Akademije za gledališče v Ljubljani in mi z velikim navdušenjem govoril o poklicu igralca.

V 4. letniku gimnazije sem bil odličen, kar je takrat pomenilo, da ni bilo potrebno opravljati mature. Tako sem imel veliko časa do septembrskih sprejemnih izpitov na AGRFT, da sem dodobra izpilil program, ki sem ga pripravil. Pa tudi dileme ni bilo že zdavnaj nobene več - igralec bom. Za vsak slučaj sem vpisal še slovenski jezik na Filozofski fakulteti, če bi slučajno "pogrnil" na sprejemnih izpitih.

Šolski center – Gimnazija Brežice

**Prosvetno društvo „Franjo Stiplovšek“
-dramska skupina**

Jacques Deval

ETIENNE

Zasedba vlog:

Etienne Lebarmecide
Fernand Lebarmecide
Emile Lebarmecide
Simone Lebarmecide
Valerie
Cesar Foustiano
Vasja Foustiano
Henriette
Sasselin
Therese Valier
Šepetalka

Bojan Umek
Bojan Kurinčič
Zdravko Dušič
Janja Zorko
Ida Novak
Goran Šalomon
Alenka Vogrinc
Meta Gorišek
Dušan Senica
Cvetka Tomin
Erika Janc

Scena: prof. Miroslav Kugler

Svetloba in zvočni efekti: Jože Kranjc

Režija: prof. Marija Leličeva

Predstava bo v *Delavskem domu* dne 12.5.1978 ob 19.30

Tisk: SO - Špica Brežice, 10000 Papiharska ulica

Slika 9: Plakat

III.3. ŠTUDIJ

Na oddelek za dramsko igro smo bili sprejeti štirje. Saša Pavček, zdaj članica SNG Drame v Ljubljani in prof. na AGFTU, Dušanka Ristić, članica SNG Nova Gorica, Damjana Grašič in jaz – edini fant. Blažen med ženami. Kar pa seveda ni bil vedno samo privilegij. Njihove "muhe" so bile včasih komaj prenašajoče. No, pa moje tudi najbrž kdaj.

Slika 10: Na odru s Sašo Pavček

Veliko sem se takrat družil predvsem s starejšimi študenti, ki so imeli seveda za seboj lepe igralske kariere. Igor Samobor, Željko Hrs, Dragica Potočnjak, Pavle Ravnohrib, Zvezdana Mlakar, Zvone Hribar, Slavko Cerjak, Miloš Battelino, pa mlajši: Janez Škof, Boris Ostan, Maja Blagovič, Jože Ropoša, pa kasnejši priznani režiserji: Vinko Möderndorfer, Vito Taufer, Matjaž Zupančič, Janez Pipan, Alja Predan kot dramaturginja, so predvsem imena takratnih študentov, s katerimi smo se največ družili in ustvarjali.

V času akademije smo dostikrat statirali v SNG Drama v Ljubljani, pa v Slovenskem Mladinskem gledališču ... Jaz sem se znašel v prvih predstavah v gledališču Glej pod režijsko taktirko Vinka Möderndorferja. Kralj Gordogan, Radovana Ivšiča. Pa Jaslice slovenskega dramatika in prevajalca Zdravka Duše. Najbolj odmevna predstava pa je bila Racinov Britanik, ki ga je režiral Ivo Prijatelj in smo ga Saša Pavček, Dragica Potočnjak, Damjana Grašič in jaz v glavnem odigrali v Mali Drami v Ljubljani.

Nekateri moji prej naštetih študentski kolegi so naredili tudi že nekaj filmskih vlog. Mene očitno ta medij ni dosti zanimal. Sem imel pa zelo rad radijske igre, nokturne in podobno na Radiu Slovenija. S Titovo štipendijo, s honorarji od predstav in radijskih iger pa je bilo seveda študentsko življenje sanjsko. Materialno dosti bolj kot kasneje v gledališču.

Študentska leta na AGRFT sem zaključil z diplomskima predstavama: E. Ionesco: Plešasta pevka v režiji Vita Tauferja. Predstave smo odigrali v Okrogli dvorani Cankarjevega doma. Druga pa je bila predstava Harolda Pinterja: Stari časi v režiji Bojana Dobravca, katero smo krstili kasneje KD Španski borci v Ljubljani.

Na splošno so bila študentska leta zelo burna. Ves čas nekje na poti med Krškimi in Ljubljano.

III.4. SLUŽBOVANJE

Moj prvi profesionalni angažma se je zgodil v Slovenskem stalnem gledališču v Trstu. Tja me je zvalil moj mentor dramske igre Polde Ribič, ki je takrat igral v nekaj predstavah tamkajšnjega gledališča.

Trst - leta 1982 bajno mesto. Itak so vsi Jugoslovani kupovali v Trstu. Vau - jaz pa sem tam dobil službo, ko je bila povrh še plačana v italijanskih lirah. Mega. Podpisal sem pogodbo za 273 dni. To je devet mesecev. Ali ena nosečnost. V tem času sem odigral nekaj vlog v predstavah Mutasti bratje (režiser Jože Babič), Hvalisavi vojak (Mile Korun), Delitev (Mario Uršič). Tam sem se družil z velikimi slovenskimi igralci zamejskega gledališča: Stane Starešinič, Mira Sardoč, Miranda Caharija, Silvij Kobal, Stojan Colja, Anton Petje, Lidija Kozlovič ...

V takratni državi socialistični federativni republiki Jugoslaviji smo vsi fantje morali odslužiti dolg takratni domovini s službovanjem v Jugoslovanski ljudski armadi (JLA). Seveda pa o teh enajstih mesecih ni , da bi človek izgubljal preveč besed, ker je to bil zame pa še za marsikoga "totalno" stran vržen in izgubljan čas. Čas neke mladosti.

Po odsluženem vojnem roku - kot se je takrat reklo službovanju v vojski, iz Trsta nisem več dobil ponudbe. Ravno v tistih dneh, junija 1984 je v časopisu izšel razpis za prosto delovno mesto dramskega igralca v SLG Celje. In 20. avgusta 1984 sem postal član Celjske gledališke družine, v kateri vztrajam še danes. Medtem so se zamenjali trije upravniki: Slavko Pezdir, Borut Alujevič in Tina Kosi in kar nekaj umetniških vodij: Andrej Hieng, Blaž Lukan, Marinka Poštrak, Primož Bebler, Matija Zogar, Stane Potisk in Tina Kosi.

Na odru sem se v tem času večkrat srečeval s svojimi igralskimi kolegi, ki so na nek način pustili majhen pečat v mojem življenju. To so: Zvone Agrež, Ljerka Belak, Janez Bermež Peter Boštjančič, Milada Kaležić, Miro Podjed, Stane Potisk, Igor Sancin, Drago Kastelic, Jagoda, Anica Kumer, Renato Jenček, David Čeh, Minica Lorenzo, Manca Ogorevc, Barbara Medvešček, Lučka Počkaj, Tanja Potočnik, Nina Janšin, Pia Zemljič, Tina Gorenjak, Kristjan Guček, Aljoša Koltak, Igor Žužek ...Vsi so del mojega življenja oziroma del moje "velike" družine.

Srečal sem se tudi z mnogimi režiserji. To so: Vinko Möderndorfer, Franci Križaj, Mile Korun, Vito Taufer, Diego de Brea, Luka Škof, Miha Golob, Dušan Jovanović, Matjaž Zupančič, Katja Pegan, Primož Bebler, Zvone Šedlbauer, Boris Kobal, Barbara Hieng, Robert Raponja, Miran Herzog, Janusz Kica, Matija Logar, Michal Babiak, Ivica Kunčević, Miha Alujevič, Mare Bulc,

Samo Strelec, Tijana Zinajic, Želimir Mesarić, Aleš Novak, Helena Zajc, Marjan Bevk.

Slika 11: Komedijant večera

IV. NAGRADE IN PRIZNANJA

V tem času sem prejel tudi nekaj priznanj, na katera sem seveda zelo ponosen:

-1988, nagrada Kulturne skupnosti občine Celje za vlogo Sganarela v Molierovem Zdravniku po sili;

-srebrni celjski grb MOC 2005 – za odlične in nepozabne upodobitve vrste vlog na odru SLG Celje v zadnjih dveh desetletjih;

-2009, priznanje ZDUS za igralske dosežke v letu 2008.

Slika 12: Nagrajeni igralec iz predstave Stoli

OBRAZLOŽITEV NAGRADE ZDUS

Priznanje Združenja dramskih umetnikov Slovenije BOJANU UMEKU za igralske dosežke v letu 2008 (za vlogo Starca v Ionescovi drami Stoli)

Komisija za priznanja ZDUS v sestavi Vesna Jevnikar (predsednica), Staša Mihelčič (članica) in Edi Majaron (član) je podala naslednjo obrazložitev:

Igralec Bojan Umek je v minuli sezoni znova dokazal, da je eden nosilnih stebrov Slovenskega ljudskega gledališča Celje. V natančni in sugestivni upodobitvi Starca v Ionescovih Stolih smo videli, da je izvrsten tudi v najkompleksnejših vlogah, ki so v užitek tudi najzahtevnejšemu gledališkemu občinstvu. V Stolih je na prizorišče Odrapododrom pričaral svet nevidnih povablencev; s svojo igro je tako napolnil prostor, da je prizorišče, na katerem so samo stoli, zaživel kot velikanska dvorana, polna ljudi. Vlogo Starca je oblikoval premišljeno, natančno in pretresljivo. Bojan Umek med predstavo precizno odigra različna stanja, v katerih se znajde Starec: sprva nepremičen, skoraj otroško nebogljen, pozneje ljubosumen, nesramen in do žene poniževalen, mefistovsko zloben, do nevidnih gostov pozoren in ustrežljiv gostitelj, ki se šele ob koncu predstave zlomi v krhkega Starca, ki odločno odkoraka v smrt.

Bojan Umek je eden tistih igralcev, ki se zavedajo, kako pomembna je usklajenost vseh igralčevih izraznih sredstev; je vrhunski dramski ustvarjalec, ki natančno, premišljeno in suvereno oblikuje vloge tako v klasičnih kot sodobnih besedilih. Natančna igra, govorna izbrušenost in obvladovanje telesa so njegove največje odlike. Z njimi bogati slovensko gledališko prizorišče.

V. RAZMIŠLJANJE O MINLJIVOSTI SVETA, ŽIVLJENJA IN PREDVSEM IGRALSKEGA POKLICA

Za menoj bo tako ali tako ostal samo del gledališke zgodovine. Mogoče?! In nekaj fotografij, ter tu in tam kakšna gledališka kritika, vse ostalo bom odnesel s seboj. Ljubezen, pa tudi sovraštvo. Oboje – do ljudi in do soigralcev, katerim sem največkrat statist – ljudem in soigralcem še posebej. Moj del je majhen v primerjavi z življenjem in delom ljudi, ki so uspeli, ali pa so morali prej umreti, da so jih ljubili, cenili, spoštovali in nagradili. Žal – posmrtno. Umre mlad pesnik, vsi ga začno kovati v zvezde, prej se pa nihče ni vprašal, kako živi, kaj čuti, kako piše, ustvarja. Potem – so vsa vprašanja zastavljena. Zanj – prepozno!!! Za nas – odveč!!! Naenkrat nas ni več! Ostane par vrstic, ki so jih drugi napisali o nas, ali pa smo se sami potrudili, da smo pustili človeštvu – zanamcem in tistim, ki vedno ostajajo (kajti nekdo vedno ostane – nekaj časa prizadet, kasneje pa še to ne), kakšno besedico ali dve o svojem življenju. Ali pa tudi ne. Ljudje nas gledajo. Pa nas tudi vidijo? Ne!!! Pa se vidimo mi sami? Ne!!! Vidimo druge? Ne!!! Vidimo marsikaj, svoje pijančevanje, ki je najbrž pogojeno – bogvedi s čim? Z ljubeznijo, s sovraštvom, z razočaranjem, ali samo s pijančevanjem samim po sebi? Toliko stvari bi si človek želel v življenju!!!! Največkrat ostanejo vse želje neizpolnjene. Bolj ali manj! Kajti – od tabule rase – pa vse do popisane papirja – ostanejo predalčki ki so nepopisani, neizpovedani – neizpeti, neizživeti! Ljubezen do življenja, gledališča, staršev, žene, sebe – vse ostaja bolj ali manj – pa če bi še tako delali in želeli, da bi bilo drugače – neizpeto, neizživeto, ali pa – ojoj, strašno – zatrto! Neizpričano! Da ne bi ljudje – starši, sestre, bratje, mož, žena in ostali – še bolj izkoriščali ljubezen, ali pa sovraštvo – predvsem v svojo prid. Konec koncev, kaj pa je to – življenje? Danes je to samo pehanje za denarjem, sveta vladarjem in ostalimi dobrinami! Kaj pa čustva? Kaj je ČLOVEK? Kaj je ŽIVLJENJE? Ne, nima smisla! Človek bi si želel ustvarjanj brez intrig, lepo – prostrano življenje – kot je prostrana in nedotaknjena narava – le kje še? Je sploh še mogoče kaj takega? Ne...ker je ČLOVEK postal tisto kar je že bil, (ŽIVAL), s tem, da je postal še primitivnejša žival, kot se je rodil, s tem si je zatrl pota prostranega, neprostranega polnega življenja. Vse manj je LJUBEZNI, vse več je INTRIG, SOVRAŠTVA, KORUPCIJE, IZNIČEVANJA sočloveka na vsakem koraku. Kakšna je torej prihodnost? Nikakršna!!!! Klicaji bi se lahko vlekli v neskončnost. A na koncu je en sam velik VPRAŠAJ! In v isti sapi odgovor – NIČ.

Iz dneva v dan iz NIČA v NIČ!!! In morje alkohola in ladje mamil, ki naj bi rešile ta svet. In kupi orožja, ki nas bodo dejansko odrešili vsega hudega in

tudi lepega. O bog, da bi kakšen norec že enkrat pritisnil na tisti gumb, ki nas bo odrešil vsega lepega in vsega hudega. Ali pa bo narava sama poskrbela za to? Kajti – edino NARAVA je vedno korak pred ČLOVEKOM. In človek je NEBOGLJEN!

Slika 13: Viktor v Bergmanovi Jesenski sonati (sezona 2009/10)

VI. PREGLED ODIGRANIH VLOG

sez. 1984/85

- M.Jesih: **PRAVOPIŠNA KOMISIJA**
 AJDIČ
- I.Cankar: **ZA NARODOV BLAGOR**
 FRAN KADIVEC
- I.Brešan: **SLAVNOSTNA VEČERJA V**
 POGREBNEM PODJETJU
 PRVI GROBAR

sez. 1985/86

- E.Vos: **PLEŠOČI OSLIČEK** **34 pred.**
 OSLIČEK
- G.Feydeau: **BOLHA V UŠESU** **63 pred.**
 CAMILLE
- F.Lainšček: **SAMORASTNEŽI** **24 pred.**
 PISAR
 300. premiera v SLG.
- J.Hristić: **SAVONAROLA IN**
 NJEGOVI **13 pred.**
 PRIJATELJI
 DOMENICO

sez. 1986/87

W.Shakespeare:	KAR HOČETE	41 pred.
	SEBASTJAN	
V.Moderndorfer:	PRILIKA O DR. JOSPEHU	18 pred.
	MENGELEJU	
	MLADENIČ	
	Predstava v muzejski sobi v SLG.	
M.Mikeln:	VEČERJA V VILI P.	26 pred.
	PARTIZAN SONCE	
F.Durrenmatt:	ZAKON GOSPODA MISSISSIPPIJA	20 pred.
	SLUŽABNIK	
T.Partljič:	ŠČUKA DA TE	54 pred.
	KAP	
	VILI	

sez 1987/88

J.B.Moliere:	ZGRABITE SGANARELA	42 pred.
	SGANAREL, PEVEC	
H.Ch.Andersen:	DALEČ OD	111pred.
	DVORCA	
	IGRALEC	
G.B.Shaw:	HUDIČEV	34 pred.
	UČENEC	
	RICHARD	
	DUDGEON	
T.Peršak:	PETER IN PAVEL	19 pred.
	Tov. CMOK	

sez. 1988/89

B.Brecht:	OPERA ZA TRI GROŠE	30 pred.
	MACHEATH - MACKIN NOŽ	
Ž.Petan:	TV SNEGULJČICA	57 pred.
	PRINC	

sez. 1989/90

A.Harris:	ANDROKLES IN LEV	35 pred.
	ANDROKLES	
Z.Kodrič:	VIDA VIDIM	20 pred.
	ZBOR	
A.Hieng:	OSVAJALEC	12 pred.
	BALTASAR	
J.Orton:	PLEN	33 pred.
	HAL	

sez. 1990/91

I.Cankar	HLAPCI	32 pred.
	PISEK	
V.Moderndorfer:	CAMERA OBSCURA	16 pred.
	PRVI	
S.Makarovič:	KABARET 91	20 pred
	IGRALEC	

M.Schisgal: **LBEZN** **21 pred.**

MILT MANVILLE

sez. 1991/92

M.Bulgakov: **ŠKRLATNI OTROK** **13 pred.**

VASILIJ ARTUROVIČ DIMOGACKI

P.Shaffer: **ČRNA KOMEDIJA** **38 pred.**

BRINDSLEY
MILLER

sez. 1992/93

F.Schiller: **RAZBOJNIKI** **20 pred.**

ROLLER

J.B.Moliere: **NAMIŠLJENI BOLNIK** **32 pred.**

BERALD

HERMAN CELJSKI **17 pred.**

POTUJOČI PEVEC

Predstava na celjskem Starem gradu

sez. 1993/1994

B.Veras: **ZELENA KAPICA** **40 pred.**

BOLNA SAPA

C. Goldoni: **SLUGA DVEH GOSPODOV** **64 pred.**

SILVIO

sez. 1994/1995

B.Brecht:	BOBNI V NOČI	19 pred.
	MANKE	
J.Krajnc:	DETEKTIV MEGLA	26 pred.
	HLAČAR	
W.Shakespeare:	BENEŠKI	28 pred.
	TRGOVEC	
	SOLANIO	
O.Župančič:	VERONIKA DESENIŠKA	16 pred.
	JOŠT	
	Predstava na celjskem Starem gradu	

sez. 1995 /96

S. Shepard:	NEVIDNA ROKA	27 pred.
	TEH KID	
	Predstava na Odrupododrom.	
E. Labiche:	FLORENTINSKI SLAMNIK	25 pred.
	FELIX	
M. Drić:	DUNDO MAROJE	8 pred.
	POPIVA	
	Predstava v lapidariju Pokrajinskega muzija.	

sez. 1996/97

T. Parkljič: **GOSPA POSLANČEVA** **74 pred.**

GORAN PAVLIČ

Moliere:

W. Shakespeare: **UKROČENA**
TRMOGLAVKA **45 pred.**

TRANIO

sez. 1997/98

B. Shaw: **PYGMALION** **31 pred.**

POLKOVNIK PICKERING

B. A. Novak: **HIŠA IZ KART** **17 pred.**

KRIŽ 10

R. Šeligo: **SVATBA** **16 pred.**

JURIJ

sez. 1998/99

P. Weiss: **ZASLEDOVANJE IN USMRTITEV** **17 pred.**

JEAN-PAULA MARATA

POLPOCH

V. Moderndorfer: **VAJA ZBORA** **7 pred.**

JOŠT

W. Shakespeare: **SEN KRESNE NOČI** **7 pred.**
ŠKRAT, FILOSTRAT

sez. 1999 / 2000

W. Busch, E.
Fritz: **JOŠT IN JAKA** **32 pred.**
JOŠT

V. Moderndorfer: **LIMONADA SLOVENICA** **52 pred.**
VASILIJ

sez. 2000 / 2001

W. Shakespeare: **KRALJ LEAR** **19 pred.**
KNEZ CORNWALLSKI, POROČEN Z REGAN

B. A. Novak: **V OZVEZDJU POSTELJE** **42 pred.**
SATELIT OSVAJALEC 93781, NEBESNI HOTELIR
VESOLJSKI PAZNIK

sez. 2001 / 2002

V. Moderndorfer: **PODNAJEMNIK** **51 pred.**
MAJORDOM ŠPILETIČ

B. Kreft: **CELJSKI GROFJE** **17 pred.**
PRAVDAČ

Ebb, Fosse,
Kander: **CHICHAGO** **27 pred.**

BILLY FLYNN

sez. 2002 / 2003

I. Cankar: **ZA NARODOV BLAGOR** **23 pred.**

DR. ANTON
GROZD

W. Shakespeare: **TROILUS IN KRESIDA** **18 pred.**

ENEJ

Moliere: **TARTUFFE** **23 pred.**

KLEANT

Sez. 2003/2004

V. Möderndorfer: **NA KMETIH** **68 pred.**

POLICIJSKI MINISTER MIRKO

T. Kosi: **METAMORFOZE** **9 pred.**

KAPITALIST, SVAT, KROKAR, FILEMON

Sez. 2004/2005

T. Partljič: **MOJ ATA, SOCIALISTIČNI KULAK** **40 pred.**

VANČ

D. Wasserman: **LET NAD KUKAVIČJIM GNEZDOM** 18 pred.

Dr. SPIVEY

Sez. 2005/2006

E. Jelinek: **KAJ SE JE ZGODILO POTEH, KO** 17 pred.

JE NORA ZAPUSTILA SVOJEGA MOŽA,

ALI STEBRI DRUŽB

ŠEF KADROVSKEGA ODDELKA

N.Wright: **NJEGOVA TEMNA TVAR, 1. DEL** 17 pred.

REKTOR, LEE SCORESBY,

ČAROVNICA,

FRA PAVEL, BOLNIŠKA SESTRA

R. Cooney, **SPUSTITE ME POD KOVTER,** 58 pred.

GOSPA

J. Chapman: **MARKHAM**

PHILIP MARKHAM

Sez. 2006/2007

Masteroff, **KABARET** 34 pred.

Kander, Ebb: **HERR SCHULTZ**

M. von
Mayunburg: **PARAZITI** 14 pred.

MULTSCHER

S. Grum: **DOGODEK V MESTU GOGI** 20 pred.

UMRLI NADDAVKAR

Sez. 2007/2008

K. Kovič: **MAČEK MURI**
 VELIKI ČOMBE

E. Ionesco: **STOLI**
 STAREC

Sez. 2008/2009

R. Dahl: **ČAROVNICE**
 NATAKAR,
 LUTKAR

M. Jesih: **TRIKO**
 ERIK

G. Strniša: **SAMOROG**
 PINCUS, KRČMAR IN KRIVOPRISEŽNIK

VII. DRUGI O BOJANU UMEK

VII.1. PISNI VIR

VII.1.1. Saša Pavček, igralka

Dvoboj Umek - Pavček

Bojan Umek je moj prijatelj. Prijatelja sva pravzaprav že od samega začetka najinega znanstva, ko sva se skupaj znašla v prvem letniku Akademije. Kljub temu, da nove sošolce sprva le opazuješ, se z njimi družiš bolj previdno in zadržano, se je med nama z Bojanom, Bojsom - kot smo ga klicali in se je tudi sam z veseljem tako predstavil, spletlo prijateljstvo brez običajnega okostenelega uvoda.

Navadno sva skupaj zavila v Smrekarjev hram, kjer je bilo tistikrat čisto drugače kot danes, mize so bile lesene in preproste, jedi prav tako in dostopne nam, študentom. Med dvema predavanjema me je včasih pocukal za rokav in zašepetal z njegovo značilno melodijo v glasu: 'Kaj greva na jetrca?' In tako sva na hitro odhajala na skupna skromna kosila, pa spet hitro nazaj na akademijske vaje.

Bojs je bil vedno dobre volje in nasmejan. Izjemno rad je pel, imel je in seveda še ima izvrsten posluš in glas. Ob petju se je vedno tako razživel in videlo se je, da ob tem neizmerno uživa. Ko sem ga pozneje gledala na odru celjskega gledališča, še posebej v muzikalih, se mi je vse, kar sem takrat slutila, potrdilo, saj je bil vedno bleščeč, navdihujoč in briljanten pevec in igralec, pravi užitek za poslušalca, gledalca!

Med nama ni bilo nikoli nesoglasij, le malo jeze, ali pa kar veliko upravičene jeze ob krivici, ki se mu je zgodila in za katero sem bila kriva jaz. Te krivice še do danes nisem uspela poravnati, pa čeprav sva se na ta račun že velikokrat smejala, a meni še vedno pušča grenak priokus. Jeza se je pri Bojsu gotovo že zdavnaj podela, pri meni pa ostaja. Jeza na samo sebe, da se nisem postavila za sošolca, priznala svoje napake in razkrila resnice.

Imeli smo izpit iz sabljanja, z Bojanom sva naštudirala dvoboj imenovan Hamlet - Laert, večna tema izpita iz borilnih veščin, znamenit dvoboj, ki se je zaključuje z repliko: 'Nobeden nič!'. Ta končni stavek je v sklepu dvoboja pripadal prof. Andreju Zajcu, sijajnemu sabljaču, ki ga je navadno zavpil z le njemu lastno intonacijo in strastjo. No, najin Hamlet - Laert se je iztekel odlično, k njemu sva morala dodati še pretep, ki ga je na licu mesta zrežiral profesor Zajc. Bila naj bi samuraja, divja in nepopustljiva v boju za življenje. Najin pretep naj bi se zaključil z neko dramaturgijo prizora, ki pa je bila

prepuščena nama. Z Bojanom sva se zbrala, ponovila vse geste, ki so morale biti uporabljene in potem, ko sva bila pripravljena, se je boj začel.

Napetost je bila silna, v pretiranem emocionalnem naboju, se nisva najbolje ujela, morda sem bila jaz prehitra, ali prepočasna, težko bi bilo soditi, a vsekakor je bila moja napaka, da sem se ob zamahu preveč razživila in sem ob vzkliku: Acaka! Bojana tudi dejansko pošteno mahnila. Ošvrknilo ga je po ustnici, spontano se je prijel za obraz, zatulil in zdirjal iz baletne predavalnice. Nisem se natančno zavedala, kaj se je dejansko zgodilo. Čez čas se je Bojs vrnil, z robčkom na obrazu, zaskrbljeno sem strmela vanj. Očitno je bilo, da je res ranjen, a to bi bila seveda največja in neodpustljiva napaka, zato je molčal. Jaz, pod muklo, hinavsko, prav tako.

Profesor je izjemno pohvalil dvoboj Umek – Pavček, ga označil kot natančnega in zanesljivega, pomisleke je imel le pri Bojanovem odhodu iz predavalnice, rekel je, zopet z značilno počasno melodijo, a zelo resno in prepričljivo:

»Tole, kolega Umek je bilo pa amatersko, noben ti ne bi verjel, da te kaj boli, kaj šele, da si ranjen! Diletantsko! Tako se ne odigra, je pa že treba malo več vživetosti. Odloči se, a boš igralec ali blefer?«

Potem nam je razdelil indekse in odšel. Meni je prisodil desetico, za natančnost, je še rekel, Bojanu sedmico, ker je slabo simuliral. Še danes me je sram, ker sem obsedela na tleh, tiho kot tisti del mojega telesa, ki bi si zaslužil vsaj eno pošteno, nediletantsko, prijateljsko brco.

A Bojan, Bojs, je bil za drugačne hece. Bil je Titov štipendist in se je zaskrbljeno zazrl v svoj indeks s skoraj samimi desetskami in mi rekel: »Ne samo ustnice, tudi povprečje ocen si mi zbila, ženska trapasta!«

VII.1.2. Alja Predan, dramaturginja

Moj akademijski sošolec Bojan Umek

Nekoč, pred davnimi leti, sva Bojanom Umekom sočasno zapečatila najini življenjski usodi: on kot študent igre, jaz kot študentka dramaturgije na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani. Bil je to neverjetno nenavaden letnik: trije igralci, trije filmski režiserji, štirje gledališki režiserji in šest dramaturgov. Igralci so se vsi trije lepo razporedili po Sloveniji in vsak na svojem koncu naredili kariere: Bojan Umek v Celju, Saša Pavček v Ljubljani, Dušanka Ristić v Novi Gorici; od filmarjev je svojo pot vidno začrtal le Slavko Hren, druga dva sta poniknila v anonimnost, gledališki režiserji so se povsem zabubili v nevidne preje zasebnosti, dramaturgi pa smo doživeli zelo različne

usode: eden se je vrnil v rodno Bosno, eden nas je za večno zapustil še kot študent, eno smo zgubili z obzorja, Jelena Sitar je umetniški vodja Lutkovnega gledališča, Mojca Kranjc dramaturginja v ljubljanski Drami, sama pa trenutno vodim festival Borštnikovo srečanje.

Tisti, ki smo ostali zvesti gledališču, se seveda zmeraj na poseben način razveselimo drug drugega, dasiravno ta občutja niso povsem primerljiva z občutji, ki nas preplavijo na obletnicah mature ali valete. Pa vendarle: sošolci smo sošolci in veže nas skupna preteklost in skupno drgnjenje istega prešvicanega parketa in istih zaflodranih učilnic.

Moj spomin na Bojana je kot kakšna ljuba slika, ki visi na eni od sten v mojem stanovanju. Vsakodnevno je ne opazim več, vem pa, da tam nekje je in da se mi ob misli nanjo milo stori pri srcu, če uporabim nekoliko starinsko formulacijo.

Pravzaprav se, ko sem premišljala o tem, kaj naj o Bojanu napišem, nisem spomnila nič tako posebnega, kar bi mi ostalo neizbrisno v spominu. Pa ga glej, zlomka, korakam oni dan po stari Ljubljani in kdo mi pot prekriža – Bojan Umek. Beseda nanese tudi na mojo zadrego in tale spis in Bojan mi reče:

»A se spomniš, ko sva skupaj opravljala izpit iz slovenščine pri prof. Gjurinu in prof. Toporišiču in si ti znala vse, jaz pa nič?«

»Ne, pojma nimam, sploh ne vem, da sem kdaj delala kak izpit iz slovenščine.«

»To je edino v zvezi s tabo, česar se spomnim jaz«, prizna on.

»Vidiš, dragi moj, jaz pa še tega ne. In to bom zapisala, če se strinjaš.«

In se je strinjal.

Pa še eno stvar sem si privoščila letos na Borštnikovem srečanju: na predstavi Triko sem sedela v prvi vrsti in Bojan je do pasu nag primotovilil točno pred moj nos (namenoma seve, saj pravi, da vedno, kadar sem v dvorani, začuti mojo pozitivno energijo, ha, ha!), jaz pa sem meni nič tebi nič iztegnila roko in se ga dotaknila po golem trebuščku. In on se mi je po predstavi za to gesto zahvalil. Bil je to izraz naklonjenosti, neke skrivne, neme, sošolarske zaveze, ki je neubesedljiva in neizrekljiva – je preprosto nekaj, kar se stke med ljudmi, ki se štekajo. Tak »manever« si najbrž lahko privoščita samo sošolec in sošolka.

Kaj me torej veže na Bojana Umka? En tak topel občutek na prijetnega in nadarjenega fanta, ki v akademijskih letih ni bil niti razgrajaški niti uporniški niti odmaknjen, ampak fin, simpatičen, duhovit, topel človek in nadarjen igralec. In tak je še danes.

Preprosto: med nama lebdi tiha, iskrena, mehka, neizgovorjena in, upam si reči, vzajemna simpatija.

VII.1.3. Vinko Möderndorfer, režiser in pisatelj

Igralca Bojana Umeka poznam že celo življenje. Pravzaprav, skoraj celo življenje. Od svojega dvajsetega leta, ko sva se srečala na hodniku Akademije za gledališče, radio, film in televizijo. To pomeni, da se poznavata že malo več kot trideset let. To je pa kar lepa doba. V teh letih sva skupaj počela marsikaj. Se družila v gledališču in izven gledališča. Predvsem pa se nikoli nisva skregala. Sporekla, to že, skregala ali kako drugače prišla navzkriž pa nikoli. In to najbrž nekaj pomeni. Bojana Umeka imam za prijatelja. Kot igralca pa ga izjemno cenim. Že na akademiji je pokazal, kako resen in delaven ustvarjalec je. V Ljubljani sva se veliko družila. Pohajkovala po ljubljanskih gostilnah, pa tudi delala v gledališču. V gledališču Glej sem prav z Bojanom režiral svojo prvo gledališko predstavo *Kralj Gordogan* hrvaškega nadrealističnega pesnika Radovana Ivšiča. Kasneje sem ga občudoval v njegovi diplomski predstavi *Učna ura*, kjer je igral Profesorja, ki na koncu zabode svojo učenko. Bil je odličen. V lepem spominu imam najina potepanja po *stari Ljubljani*, ko je bil še socializem in smo bili vsi enaki in brezskrbni. Imeli smo dovolj časa za druženje in ni nas bilo strah prihodnosti. Potem je Bojan šel v službo v slovensko gledališče v Trstu. Spet pa sva intenzivno sodelovala šele v Slovenskem ljudskem gledališču v Celju. To so bila krasna in ustvarjalna leta. Z njim sem naredil nekaj svojih najboljših predstav. Nekateri kolegi igralci so mi očitali, in mi očitajo še danes, da sem preveč delal z Bojanom, jaz pa mislim, da je vse vloge, ki sem mu jih zaupal, naredil izjemno profesionalno in kreativno. Bojan Umek je namreč igralec, kateremu lahko zaupaš. Je zanesljiv in natančen. Zvest prijatelj in umetnik. Spominjam se najine prve vloge v predstavi Ivana Cankarja *Za narodov blagor*, kjer je Bojan igral mladega in vročekrvno ljubosumnega Kadivca. Vloga, ki jo mora igrati mlad igralec. Bojan je bil zabaven in zaletav ljubosumni mladenič. Dobra vloga. Kasneje, mnogo kasneje, čez dvajset in več let, je Bojan še enkrat nastopil v Cankarjevi igri. Tokrat je igral Grozda. Premetenega starega politika. Bil je odličen. Kot vedno. Jaz pa sem se nenadoma zavedal, da se staramo. Da ne moremo več igrati mladeničev. Da je čas zrelosti. Kar malo otožno spoznanje, ko gledaš prijatelja igralca, kako je začel igrati vloge zrelih možakarjev. *Mladost in mladostna zagnanost je za vselej minila*, kot bi lahko potarnal Ivan Cankar. Sicer pa sva z Bojanom v Celjskem gledališču naredila kar nekaj odličnih predstav. Feydeaojevo *Bolho v ušesu*, kjer je Bojan igral mladeniča z govorno napako. Bil je neskončno zabaven in gledalci so bili navdušeni nad njegovo kreacijo. Igral je glavno vlogo v Brechtovi *Beraški operi*, kjer je bil huda baraba, pel je in plesal, in na koncu so ga obesili.

Velika in nepozabna vloga v njegovi igralski karieri, mislim, da te vloge na slovenskem ni nihče odigral tako dobro. Bojan je bil pretresljiv v Hiengovem *Osvajalcu*, neskončno nesramen, za skloftat, ko je igral jeznega punckera v igri *Prilika o doktorju Mengeleju*. Bojan odlično obvlada komedijo kot dramo. Doma je v vseh žanrih. Predvsem pa ga odlikuje neskončna študioznost, svoj talent je prignal do popolnosti. Kadar mora biti zabaven, je neskončno zabaven, kadar igra v resnih igrah, zna biti prepričljiv in pretresljiv. Njegovi igralski obrazi so nešteti. V celjskem gledališču je ustvaril mnoge nepozabne like in še mnogo, v to sem prepričan, jih bo. Skupaj sva gledališko rasla in se razvijala. Postala in ostala sva prijatelja. Gledališče naju je združilo za vedno. Včasih sva šla tudi vsak svojo pot, pa sva se spet našla ... tako je to v življenju.

Za konec naj povem samo še to: zelo rad sem delal z igralcem Bojanom Umekom in upam, da mi bo v tem našem spremenljivem gledališkem svetu, kjer je preteklo delo žal vedno zapisano takojšnji pozabi, dano še kdaj z njim stopiti na čudovito pot, ki se ji reče: ustvarjanje gledališke predstave.

Slika 14: Mengele

VII.1.4. Anica Kumer, igralka

O Bojanu Umeku, sodelavcu, igralcu ni težko govoriti, saj je v naših neposrednih odnosih odprt in nezapleten človek. Morda se prav zaradi tega dobro ujame v timske delu, ki ga narekuje naš poklic. K temu je treba dodati še njegov izrazit občutek za doslednost pri delu, ko je pripravljen narediti vse, kar bi prispevalo k prepričljivi podobi igralske naloge. Če je treba, si bo pobarval lase, pustil rasti brado ali pa se bo postrigel na balin, brez ozira na to, da s tem spremeni tudi svojo zasebno podobo. Seveda na ta način doda igralskemu liku, kot vsak dober igralec, še svojo izvirno dimenzijo. V gledališču prihaja med ustvarjanjem predstave velikokrat tudi do zabavnih situacij, ko se kdo ne more zadržati in hote ali nehote, z duhovito pripombo, resno situacijo spremeni v smešnico, ob kateri se nasmejimo in sprostimo. In skoraj vedno kakšno tako »zakuha« tudi Bojan. Skratka, je prijatelj in soigralec na katerega se lahko zaneseš.

Slika 15: Z Anico Kumer v predstavi Triko

VII.1.5. Slavko Deržek, prof.

Spoštljiv do ustvarjanja soigralcev in do občinstva

Igralci radi igrajo tudi v zasebnem življenju. So velikokrat nevoščljivi ob priznanjih in nagradah kolegov in kolegic ali ob uspehih drugih gledaliških hiš, ki jih ne poznajo, ker njihovih predstav ne obišejo. Z obnašanjem in (ne)urejenostjo so nekateri nespoštljivi tudi do publike.

Vse to ne velja za Bojana Umeka, večkrat nagrajenega igralca Slovenskega ljudskega gledališča Celje. Občudujem ga lahko že vrsto let v zelo raznolikih vlogah, kjer se zna preleviti v nadležnega starca, galantnega gospoda, mladega fičfiriča, vihravega lopova, v različnih zvrsteh (od otroških in mladinskih iger do muzikala) in različnih žanrih (od komedij do dram), z njemu lastno mimiko in gestikulacijo, natančno odrsko izreko, petjem in gibom. Oder je njegov, ko stopi nanj, ker ga napolni z glasom, izrazom in igro. Priznanja in nagrade, ki jih je zaslužno prejel, je sprejel odgovorno in spoštljivo, do kritike, komisij in občinstva.

Bojan Umek ni samo interpret in izvrševalec režiserjevih zahtev in zamisli, je soustvarjalec, je igralec, ki razmišlja in k ustvarjanju lika doda svojo osebno igralsko-človeško noto, prepleteno s poznavanjem teoretičnih gledaliških znanj z lastno, življenjsko izkušnjo. Kot kreativni soustvarjalec gledališkega dogodka je tudi dobrohoten spremljevalec ustvarjanja kolegov v drugih gledališčih, zato nikoli ne manjka na njihovih gostovanjih v Celju. Je aktiven opazovalec in pronicljiv kritik ne samo gledališkega, ampak celotnega kulturnega dogajanja v Celju.

V druženju po predstavah rad debatira o odigranih vlogah, delu režiserja in drugih gledaliških ustvarjalcev. V privatnem življenju zna biti izvirno duhovit. Ko sem ga nekoč, v druženju po predstavi v foyerju celjskega gledališča pohvalil, kako lepo je urejen, je odgovoril približno takole: »Saj sem te moral ubogati, ko si večkrat ponovil, da hodimo igralci- kadar smo gledalci- kot »capletarji«, in da je to poniževalno do publike!« Tako urejen je sprejemal tudi srebrni celjski grb kot priznanje Mestne občine Celje za njegov bogati igralski opus.

Ko sem letos praznoval šestdesetletnico, se je nenadoma, nenajavljen, pojavil pred vrati, rekoč: »So mi rekli, da imaš ob praznovanju dan odprtih vrat. Tudi jaz sem ti prišel čestitat.« Podaril mi je bonboniero in

razložil, da so to njegovi najljubši čokoladni bonboni, ki bodo tudi meni zagotovo všeč.

V vlogi Starca (v Ionescovih *Stolih*) je želel zapeti francoski šanson v originalu. Dal sem mu posnetek in izgovorjavo in na premieri je presenetil z odlično interpretacijo. Dodal je svoj lastni kamenček v mozaik vloge, ki mu je prinesla stanovsko nagrado- priznanje Združenja dramskih umetnikov Slovenije, ki je vsakemu igralcu še posebno ljuba, ker je iskrena.

Čas največjih priznanj za Bojana Umeka šele prihaja, saj je eden izmed nosilnih igralskih stebrov celjskega gledališča, v katerem se bo še naprej potrjeval in odlikoval.

VII.1.6. mag. Tina Kosi

Bojan Umek je dolgoletni član igralskega ansambla v SLG Celje. Je eden nosilnih stebrov dramskega repertoarja našega gledališča. Znan je po svoji pripravljenosti za delo, neverjetni odprtosti za različne avtorske poetike režiserjev vseh generacij, pridnosti in predanosti delu. V zadnjem obdobju so njegove najpomembnejše vloge: **Starec** v Ionescovih *Stolih* (režiser Miha Golob, premiera 14. marca 2008 na Odrupododrom), **Erik** v *Trikoju* Milana Jesiha (režiser Luka Martin Škof, premiera 5. marca 2009 na Odrupododrom), **Pincus** v *Samorogu* Gregorja Strniše (režiser Janez Pipan, premiera 15. maja 2009).

V Ionescovih *Stolih* je Bojan Umek na prizorišče Odrapododrom pričaral svet nevidnih povablencev, s svojo igro napolnil prostor do te mere, da je prizorišče napolnjeno le s stoli, zaživelo kot velikanska dvorana, polna ljudi. Vlogo Starca, ki čaka na povabljene goste, je oblikoval premišljeno, natančno in pretresljivo, ne da bi ga zaneslo v karikiranje ali nepotreben pretiran čustveni angažma. Umekov Starec je starec nedoločljive starosti, ki je obtičal nekje med življenjem in smrtjo in sanjari o tem, da bi svetu razkril veliko resnico o smislu življenja. Njegov Starec verjame, da se bo njegovo življenje, polno bolečine in trpljenja, spremenilo v »sporočilo«, ki bo rešilo človeštvo. V življenju lahko samo še trpi in je popolnoma odvisen od Starke (Manca Ogorevc), ki se nenehno pritožuje. Njeno pritoževanje prenaša stoično, do prihoda nevidnih gostov, potem pa s Starko obračuna prav v dialogu z nevidnimi povabljenici. Nevidno prisotnost namišljenih gostov uporabi sebi v prid in jih izkoristi za posrednike v komunikaciji z ženo.

Bojan Umek je odličen na začetku predstave, ko vse do prihoda prvega gosta popolnoma mirno sedi in se skorajda ne premika. Na izpraznjenem prizorišču z izvrstno obrazno igro gledalcu nariše vso bedo in brezup njegovega obstoja. Na majhnem prizorišču Odrapododrom, kjer je igralec postavljen tik pred publiko, je le tej dobro viden vsak trzljaj na igralčevem

obrazu. Bojan Umek s popolno koncentracijo obvlada vsak najmanjši gib na svojem obrazu in pogled, ter le na ta način sugestivno odigra prvi del predstave.

Ko po prihodu prvega gosta njegov Starec oživi, uspe Umeku pred gledalca narisati množico nevidnih gostov. Bojan Umek srečanja z vsemi povabljenici uprizori natančno in prepričljivo, kot da bi pred njim v resnici stal igralski partner, ne pa neviden prišlek. Umek z izvrstno igro pričara prav vsakega povabljenca in ga obudi pred gledalca. Umekov Starec je gonilna sila drugega dela predstave, ko se mu Starka popolnoma podredi, on pa diktira tempo dogajanja. Nepozaben je prizor prinašanja stolov v dvorano in razmeščanje povabljenecv na sedeže. Bojan Umek stopnjuje tempo dogajanja do te mere, da mu uspe ustvariti vtis, da hitrosti polnjenja dvorane s stoli komajda še sledimo. Z nevidnimi gosti se pogovarja, kot bi bili živi, jih razmešča po stolih in reagira na njihove namišljene dotike ter na ta način ustvari gledališko iluzijo, da je prizorišče polno realnih ljudi.

Skozi predstavo natančno odigra različna stanja, v katerih se znajde Starec: sprva nepremičen, skoraj otroško nebogljen, kasneje ljubosumen, nesramen in do žene poniževalen, mefistovsko zloben, do nevidnih gostov pozoren in ustrezljiv gostitelj, ki se šele ob koncu predstave zlomi v krhkega Starca, ki odločno odkoraka v smrt. Stvaritev Bojana Umeka je ena tistih vlog, ki ne potrebuje ne scenografije, ne rekvizita, da ustvari vrhunsko igralsko kreacijo in kot osrednjega akterja uprizoritve postavlja igralca kot odličnega interpretera besedila.

Bojan Umek se v vlogi Starca spet potrdi kot izvrsten govorec in interperet besedila. Ionescovo zapleteno besedilo, polno absurdnih obratov, podaja neposredno, tekoče in jasno. Stavek osmišlja in podaja popolnoma naravno, da gledalec ves čas sledi vsebini besedila in se ne izgubi v na videz nesmiselnih absurdnih avtorja. Skozi Ionescove stavke ustvari svet, kjer se resnica ne more olepšati z besedami, kjer je želja važnejša od vsebine sporočila. Kjer po množici besed na koncu zarezže tišina nič.

V vlogi Erika v *Trikoju* briljira kot izvrsten komik, ki večje prehaja iz ene komične situacije v drugo ter hipoma stopa v vedno nove vloge. Prepričljiv in suveren je tako v situacijski kot besedni komiki. Umekov Erik je v vsakem izmed svojih ljubezenskih trikotnikov drugačen lik – svež, zanimiv, nov, ki publiko kar naprej preseneča z neverjetnimi igralskimi transformacijami in zdi se, da v vsakem izmed Umekovih nastopov pred publiko stopa drug igralec. V neposreden kontaktu s publiko na Odrupododrom je suveren in šarmanten ter nas z neverjetno energijo zapelje v Jesihove ljubezenske

avanture ter avtorjevo jezikovno mojstrovino podaja natančno ter hkrati popolnoma sproščeno.

Kritika je zapisala: »Triko ostaja tudi četrto stoletje po premierni uprizoritvi pravi mali dramski biser, še zlasti v tokratni igralski postavitvi in suvereni režiji mladega Luke Martina Škofa. /.../ In celjska ekipa v sestavi Anica Kumer, Barbara Medvešček, Bojan Umek in David Čeh nalogo opravi odlično. Za gledalce je to skoraj šolska lekcija igralske virtuoznosti, izjemna vaja v slogu, ki pa ni sama sebi namen, temveč širokopotezno briše tradicionalne ločnice med visoko in popularno umetnostjo in med umetnostjo in življenjem ter opozarja na absurdnost vsake človeške komunikacije, vendar smo nanjo pač hočeš nočeš obsojeni« (Peter Rak: Mali dramski biser, Delo, 11. 3. 2009, str. 23)

Z vlogo krčmarja Pincusa v *Samorogu* je Bojan Umek ustvaril lik oportuniste, ki služi katerikoli oblasti, če le ima od tega kakršnokoli osebno korist. Poetična drama *Samorog* je v celjski postavitvi povsem sodobna drama o oblasti, manipulaciji, izdaji, uničevanju, ubijanju in vsem tistem, kar izbruhne na dan v času nevarnosti vojne. Pincus Bojana Umeka pa nosilec zla, ki ga je sposoben mali človek, ki se skriva za uslužnimi besedami in se vedno ukloni volji oblastnika. Umekov Pincus je človek tega sveta, ki hlepi po zadovoljitvi svojih potreb in želja na tem svetu, za kar se mu prav nobena žrtev ne zdi prevelika. Njegov izdajalec, manipulator, špijon, ki se s svojo uslužnostjo zaleze ljudem v sanje, je pokazatelj tega, česar je v svoji želji po oblasti sposoben mali človek. Dramatizirana Strniševa poezija skozi Umekovo interpretacijo zaživi kot popolnoma sodoben in moderen govor, ki gledalca zapelje v neusmiljen spopad med dobrim in zlim, med lažjo in resnico. Njegov Pincus je suveren in izmuzljiv hkrati, je tisto zlo, ki se vedno skriva v senci velikih oblastnikov. Bojan Umek je v vlogi Pincusa znova dokazal, da lahko jezikovno izredno zahtevno poetično dramsko besedilo na odru postane mesen, grob in brutalen govor, ki spregovori o svetu tukaj in zdaj.

Igralec Bojan Umek vrhunski dramski ustvarjalec, ki natančno, premišljeno in suvereno oblikuje vloge tako v klasičnih kot sodobnih tekstih. Natančna igra, govorna sposobnost in obvladovanje telesa so njegove največje odlike. Bojan Umek je eden tistih igralcev, ki se zaveda pomembnosti usklajenosti vseh igralčevih izraznih sredstev – govornega aparata in telesa. S požrtvovalnim delom, študioznim pristopom, pretanjenim občutkom za sodelavce je Bojan Umek nepogrešljiv član ansambla SLG Celje. Ob vsem tem pa je naš Bojan tudi izjemen prijatelj z velikim srcem in sodelavec, ki ga imamo vsi radi.

VII.1.7. Milada Kaležić, igralka

Prvič sva se srečala v predstavi Pravopisna komisija od Milana Jesiha. Imel je svetlo obleko in rjav kovček in ves čas govoril, da je prišel iz Klevelanda. Mlad, simpatičen in zagnan. Kot plešoči osliček v istoimenski predstavi je požel veliko simpatij pri publiku in soigralcih.

Rekli smo; no, ta pa je za oder. V Bolhi v ušesu je že zasijal s svojim komedijantskim darom in bil je tako nabrit, da še za odrom ni nehal zganjati šal. Za tista leta bi lahko rekla: čas nedolžnosti. Ogromno smo se presmejali, vse je bilo tako preprosto in verjeli smo, da je pred nami svetlo teatersko obzorje.

Prilika o Doktorju Mengeleju – tam sem res začutila, da je igralec, ki ima svojo strastno izpoved. Pel je s tako intenzivnostjo, da se je ves oder napolnil in se mi je zdelo, da sredi te gostote lahko samo stojim in mi ni treba igrati. To je bilo res vrhunsko. Takrat mu je kritika napisala, da poje tako dobro, da bi se lahko preživljal s petjem.

Potem seveda Mackie nož v Operi za tri groše. Spet je lahko pokazal, s kakšno lahkoto poje, bilo ga je res prijetno poslušati, bil je velikodušen kot soigralec, vedno me je naskrivaj stisnil, kar je bil znak, da lahko začnem peti, brez tega ne vem, kaj bi bilo. Pa seveda druženja po vajah in predstavah, prijetnih spominov je res veliko.

Ko je v Pygmalionu igral prijatelja glavnega junaka, si je obril glavo in bil videti popolnoma drugačen. Nazadnje sva igrala skupaj v musicalu Chicago, kjer je pel glavno vlogo.

To je bilo najino zadnje sodelovanje, ker sem odšla v mariborsko gledališče. Ampak druživa se še naprej in veseli me, ko vidim, da ostaja enako zagnan; da ima rad gledališče, da ima rad življenje, da ima rad druženja. To je vedno dokaz velikega notranjega bogastva.

Ta njegov notranji žar je tako lep zato, ker te ogreje in počutiš se mladega, ker ni potemnela svetloba vsega lepega, kar smo doživeli skupaj. Bojan, Bog te živi še na mnoga leta!

VII.2. USTNI VIR

VII.2.1. Vesna Jevnikar, dramska in filmska igralka

Z g. Bojanom Umekom se poznata že vrsto let. Najbrž sta bila uspešen gledališki par.

1. Kako bi ga okarakterizirali kot igralca in kot človeka?

Prvič sem ga videla kot brucka v Ionescovi predstavi Učna ura, ki je bila njegova diplomska predstava. Njegovi sošolki in soigralki v predstavi sta bili Saša Pavček in Dušanka Ristić. To je bilo zame nekaj velikega in nam brucem so se zdeli imenitni. Naslednjič sem ga gledala v Tržaškem gledališču v igri Mutasti bratje, kjer je tudi pel in bila sem očarana.

2. Ga imate radi oziroma vam je všeč kot igralec?

Režiser Franci Križaj me je kot gostjo angažiral v igri Peter in Pavel, ko me je Bojan Umek osvajal. Zelo lepo sva se razumela od vsega začetka, ujela in ostala dobra prijateljca. Bojan ima veliko potrpljenja. Tako sem nekoč bila zelo razposajena in sem imela v vsakem prizoru drugo frizuro. A on tega ni opazil, ker se je tako močno vživel v vlogo. In tak je on.

3. Se z njim na odru počutite bolj suvereni?

Ob njem te ni nikoli strah, da bi te pustil na cedilu ali razočaral. Lahko mu zaupaš. Vedno sva se izredno razumela, povedala, če nama ni bilo kaj prav. In s tem zaupanjem gradila predstave, kar se je odražalo tudi v prijateljstvu.

4. Kako bi ocenili SLG Celje v obdobju, ko ste bili v njim angažirani?

V zadnji predstavi Pigmalion, on je igral polkovnika Pickeringa, sva igrala skupaj in ravno zaradi te njegove pozitivne plati je bila predstava uspešna. Celje sem težko zapustila in sem nanj čustveno navezana. Bil je izredno pozoren. Navada je bila, da smo se po premieri medsebojno obdarili. Vedno me je obdaril z darilcem, ki je bilo vezano na predstavo ali name. Nekoč mi je podaril besno žabo, ki jo še danes imam v gledališču v svoji garderobi na polici. Ob pogledu nanjo vedno postanem dobre volje. Vedno si vzame čas za prijatelje. Prijateljevali smo Bojan, Vesna Maher, Renata Jenček in jaz. Bilo je to močno prijateljstvo.

Je človek, ki ima izredno srce in se nad vsem, za kar se odloči, izredno navduši. Ima obdobja, ko se 100% navduši nad stvarjo. Kasneje se navduši še nad čim, a je predan. Poleg tega, da je pozitiven, pozoren, kar je redko za

moške, se še vedno spomni na moj rojstni dan, čeprav že dolgo nisem več v Celju. Ima veliko talentov, izredno lepo in dobro poje, a se nikoli ne hvali, je zelo skromen, kar je njegova odlika.

Slika 16: S Tomažem Gubenškom v predstavi Pigmalion

VIII. ZAKLJUČEK

Ko smo zbrale vso gradivo, je nastal problem, kaj vse objaviti in kaj še pustiti kot zapuščino naloge. Bilo je mnogo gradiva, vsako je vsebovalo košček mozaika podobe igralca Bojana Umeka. Močnejše, bolj izpovedne dele smo zbrale in uvrstile v nalogo.

Ugotovile smo, da so se vse naše hipoteze potrdile, pa saj drugače ob tako znanem igralcu ni moglo biti. Res so ga že v otroštvu opazili, da ima izpovedni dar, da zna povedati z besedami in gibom, je v nastopanju prepričljiv.

Bil je odličen učenec, po osnovni šoli, gimnaziji in igralski akademiji si je pridobil široko izobrazbo in si res izbrusil nebrušeni diamant, ki ga je nosil v sebi in mu z leti izkušenj še dodaja sijaj.

Rad opravlja svoje poslanstvo, zanj tudi mnogo žrtvuje, širjenje kulture med ljudi je naporno, ljudje smo lahko zelo nerazumevajoči. Čeprav je igralčeva pot trnjeva, večno zadovoljno- nezadovoljna, bi jo še enkrat izbral, če bi se še enkrat rodil.

Izvedele smo tudi, kar nas je še posebej razveselilo, da je med soigralci in tudi med znanci priljubljen. Radi ga imajo, ker je zanesljiv in vsakemu v oporo, redke prijatelj vsem. Zato je razumljivo, da je dobil mnogo priznanj in mnoge nagrade.

Po vsem, kar smo ob nalogi spoznale, lahko rečemo, da bomo redne obiskovalke gledaliških predstav, saj nas te razvedrijo in duhovno bogatijo. Igralcu Bojanu Umeku pa se zahvaljujemo, da nam je dovolil brskanje po zasebnosti.

Sodelovanje z njim je bila nepozabna izkušnja, njegov govor, kretnje, posebej pa še to kar je povedal. Želimo, da mu vir navdiha še dolgo ne presahne, želimo mu še mnogo vlog, ker zna vsako odlično odigrati.

Za nas je bila raziskovalna naloga z vsemi dejavnostmi, prava enajsta šola. Hvala vsem in z iskrenim spoštovanjem in občudovanjem tudi igralcu Bojanu Umeku.

Slika 17: David Čeh (igralec), Ana Pintar, Nataša Lipovčič, Bojan Umek(igralec) in Nika Kocman

IX. LITERATURA IN VIRI

PISNI VIRI:

1. Saša Pavček, Celje, december 2009
2. Alja Predan, Celje, december 2009
3. Vinko Möderndorfer, Ljubljana, december 2009
4. Anica Kumer, Celje, december 2009
5. Slavko Deržek, Celje, december 2009
6. Tina Kosi, Celje, december 2009
7. Milada Kaležič, Maribor, december 2009
8. Zbornik ob 55. letnici SLG Celje, Tatjana Doma in mag. Tina Kosi (Celje, 2006)
9. Repertoarna knjižica, sezona 2009/2010
10. Bojan Umek

GLEDALIŠKI LISTI:

1. Stoli, 2008
2. Triko, 2008/2009
3. Samica človeške vrste, 2009/2010
4. Jesenska sonata, 2009/2010

USTNI VIRI:

1. Bojan Umek, november 2009
2. Vesna Jevnikar, november 2009

SLIKE:

1. Vse fotografije v nalogi so vir zasebne zbirke Bojana Umeka